

Asumisen opetus: yhteenveto kyselyn tuloksista

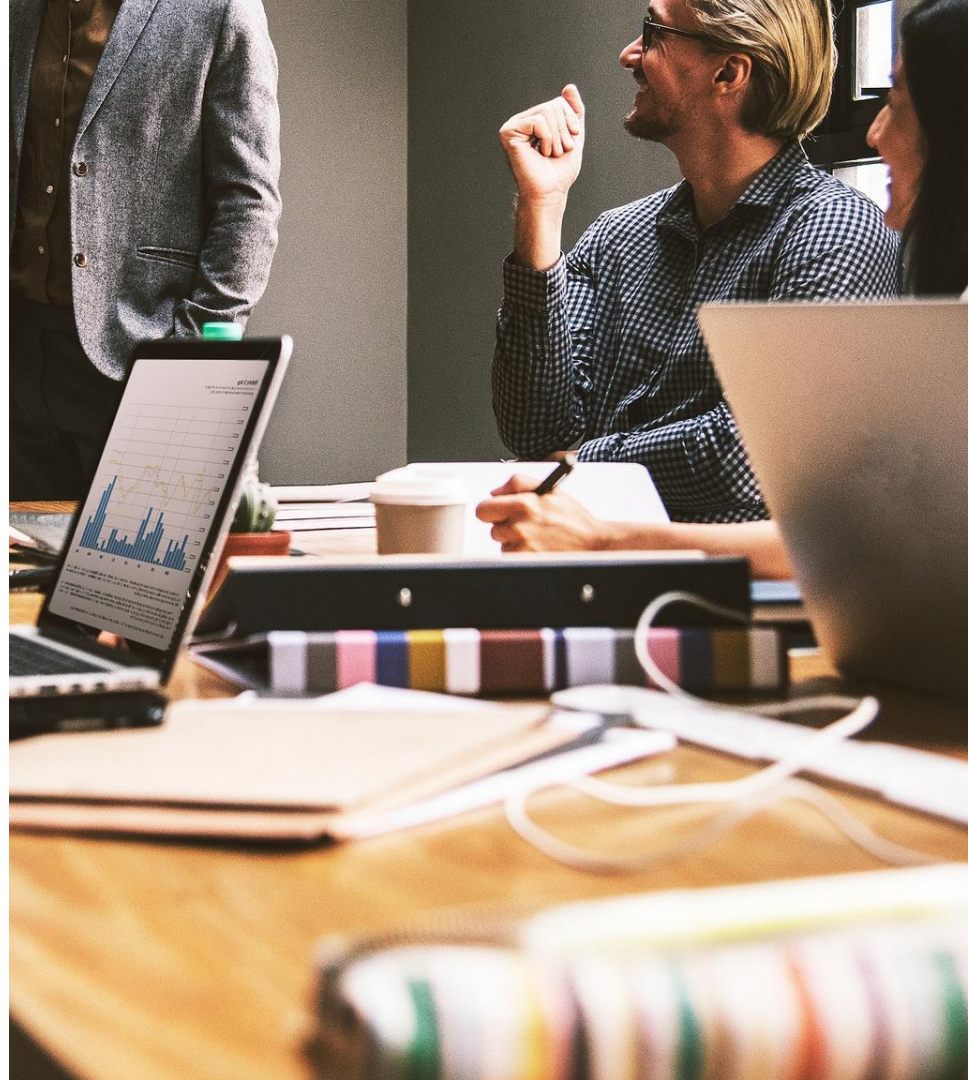
2020

Isännöinti- ja vuokrausliitto

Tausta: Asumisen opetus -työryhmä

- Kysely itsenäisen asumisen aloittaneille nuorille toteutettiin Isännöintiliiton hallituksen perustaman Asumisen opetus -työryhmän toimesta.
- Työryhmässä oli 15 jäsentä, jotka edustavat Isännöintiliiton jäsenyrityksiä tai ovat jäseniä paikallisissa isännöitsijäyhdistyksissä. Lisäksi työryhmän työpajoihin osallistui ulkopuolisia asiantuntijoita ja liiton henkilökuntaa.
- Työryhmässä pohditaan, miten Isännöintiliitto voisi tukea asumisen opetusta.
- Asumisen opetus -työryhmä jatkaa toimintaansa vuonna 2021.

Tausta: kysely nuorille asumisen taidoista

- Kyselyn tavoitteena oli kartoittaa itsenäisen asumisen aloittaneiden nuorten näkemyksiä asumisen osaamiseen liittyvistä taidoistaan silloin, kun he ovat aloittaneet itsenäisen asumisen.
- Kysely toteutettiin kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.
- Kyselyn vastausaika oli 27.9.-11.10.2020.
- Kyselyyn vastasi 155 henkilöä seuraavasti:
  - suomenkieliseen kyselyyn 132 vastausta
  - ruotsinkieliseen kyselyyn 18 vastausta
  - Englanninkieliseen kyselyyn 5 vastausta
- Englanninkieliseen kyselyyn vastanneet olivat yhtä lukuun ottamatta kotoisin muualta kuin Suomesta, todennäköisesti vaihto-oppilaita. Englanninkielisen kyselyn vastaukset poikkeavat osin melko paljon muista vastauksista. Tämä johtunee eri maiden erilaista asumisjärjestelyistä.
- Kyselyn jakelu toteutettiin yhteistyössä seuraavien tahojen kanssa:
  - Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK
  - Suomen Ylioppilaskuntien liitto SYL
  - Suomen opiskelija-asunnot SOA
  - Nuorisoasuntoliitto NAL
  - Nuorisosäätiö

Kyselyn osa-alueet

- Taustatiedot
- **Asumismuodot** ja asumiseen liittyvät **toimijat**
- Asumiseen liittyvät **sopimukset ja kustannukset**
- Asumiseen liittyvät **vastuut ja vakuutukset**
- **Vastuullinen** asuminen
- Asumiseen liittyvät **odotukset ja niiden toteutuminen**
- Kyselyssä itsenäisen asumisen aloittaneita nuoria pyydettiin arvioimaan osaamisensa tasoa, kun ensimmäisen kerran muutit omaan kotiin (itsenäinen asuminen). Osaamista arvioitiin asteikolla 0-10 (0=pidä lainkaan paikkaansa, 10=Pitää täysin paikkaansa)

Yleisiä huomioita kyselystä

- Naisten ja korkea-asteen opiskelijoiden korostunut määrä vastaajissa.
- Valtaosa vastaajista oli asunut jo useamman vuoden itsenäisesti.
- Kysymyksessä ”Osaamiseni karttui ennen itsenäistä asumista pääasiassa” korostuu kodin merkitys kyselyn osa-alueesta riippumatta > mahdollinen yhteiskuntaa ja nuoria eriyttävä tekijä.
- Heikoiten osattu kokonaisuus oli asumiseen liittyvät vastuut ja vakuutukset

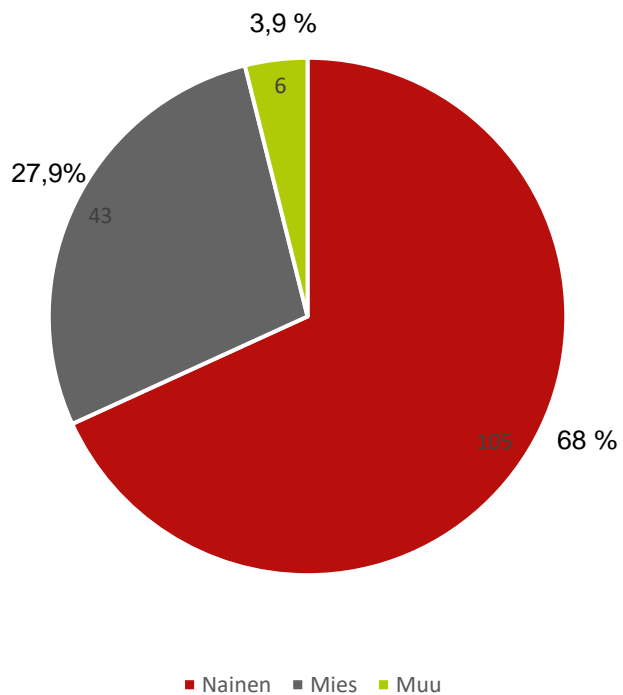

TAUSTATIEDOT

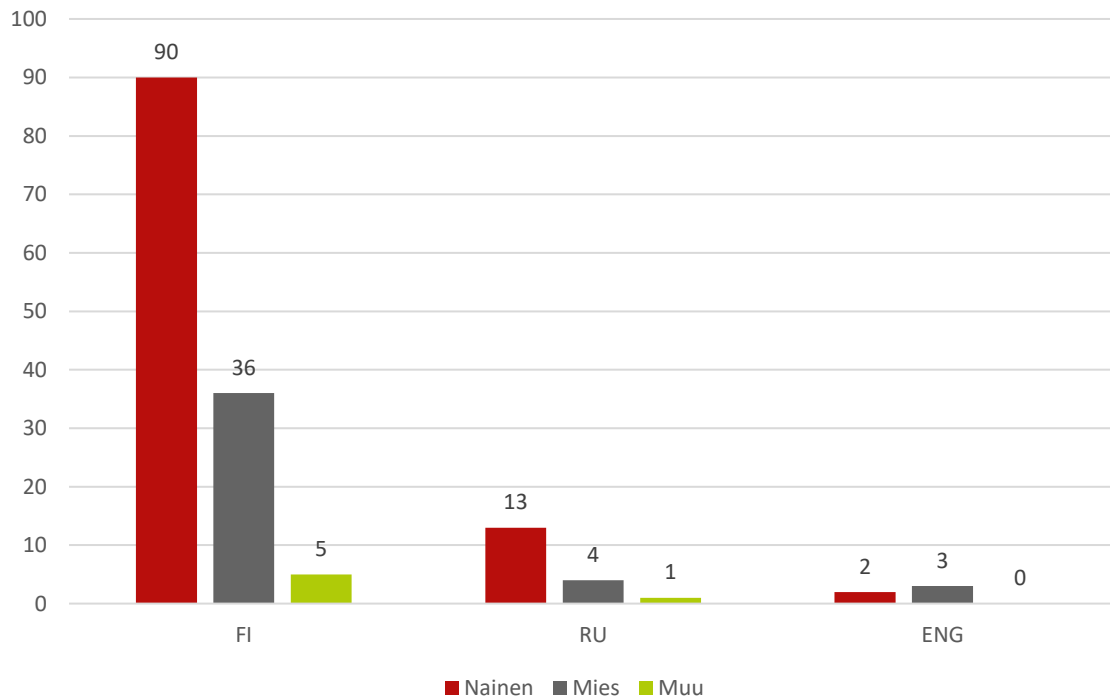

Sukupuoli (N=154)

Kaikki vastaajat

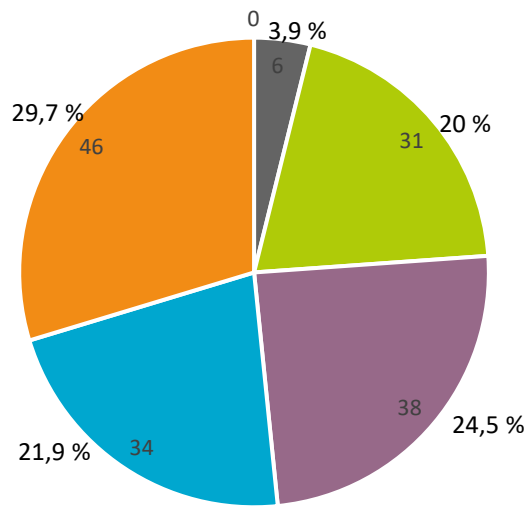

Vastauskielittäin

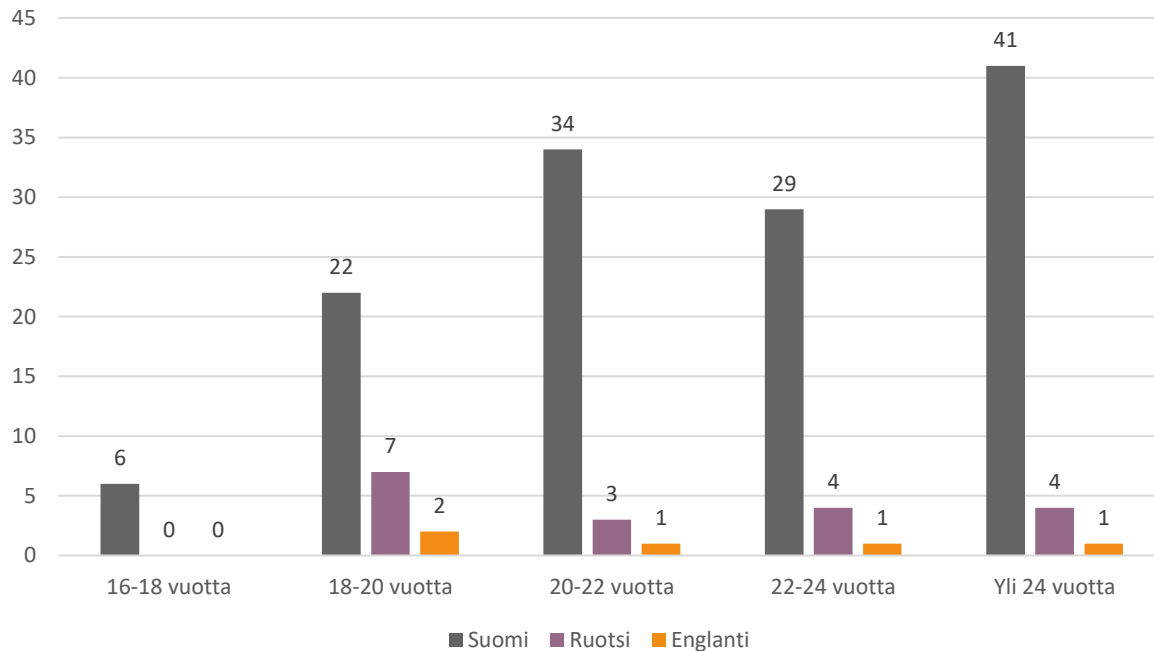
Ikä (N155)

Kaikki vastaajat

- Alle 16 vuotta
- 16-18 vuotta
- 18-20 vuotta
- 20-22 vuotta
- 22-24 vuotta
- Yli 24 vuotta

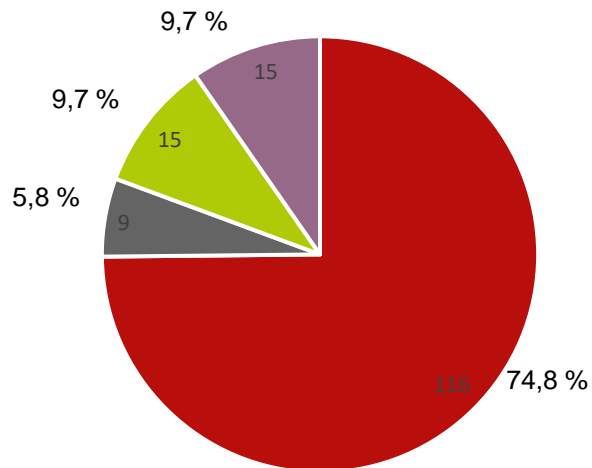
Vastauskielittäin

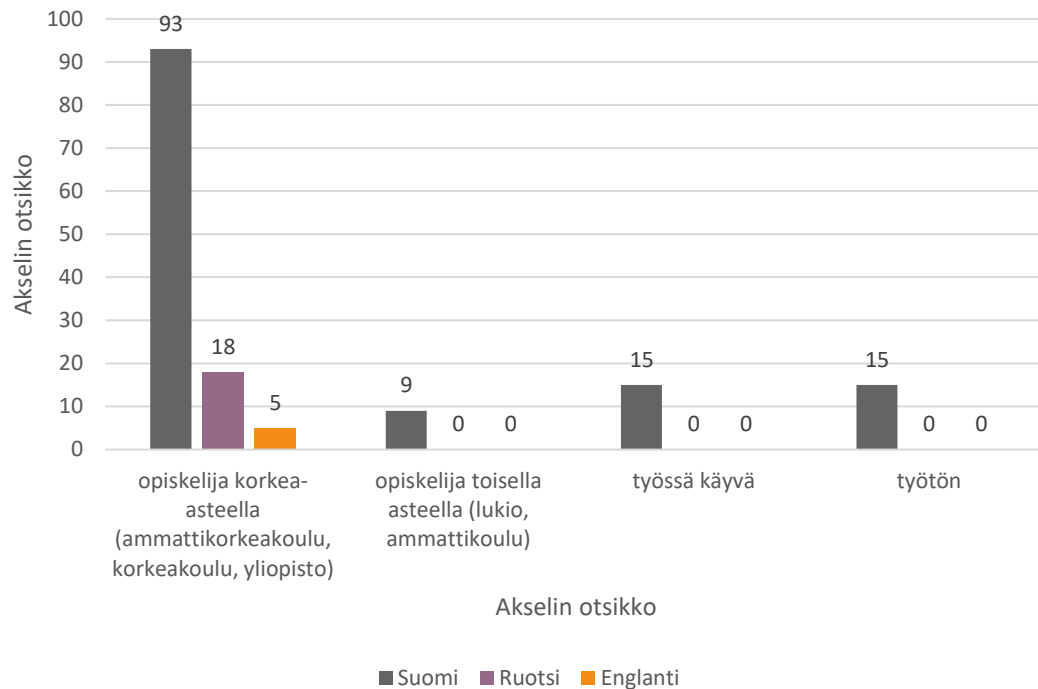
Olen opiskelija / työssä käyvä / työtön (N155)

Kaikki vastaajat

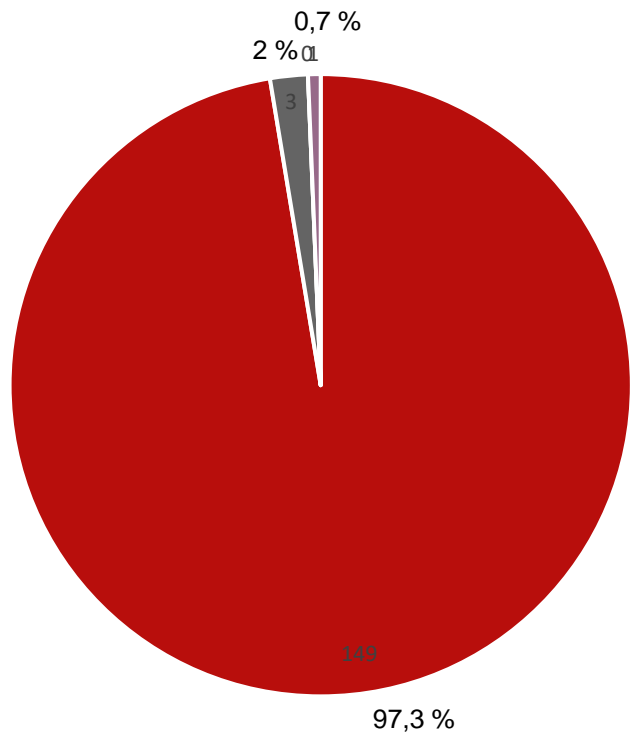

- opiskelija korkea-asteella (ammattikorkeakoulu, korkeakoulu, yliopisto)
- opiskelija toisella asteella (lukio, ammattikoulu)
- työssä käyvä
- työtön

Vastauskielittäin

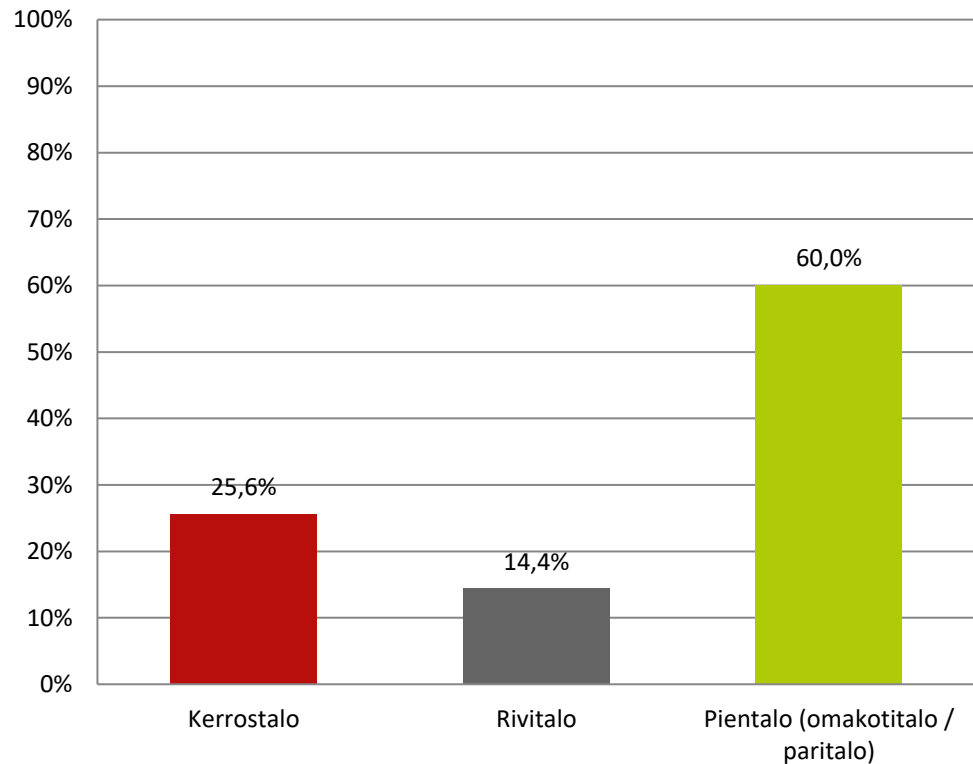

Nykyinen asumismuoto (N153)

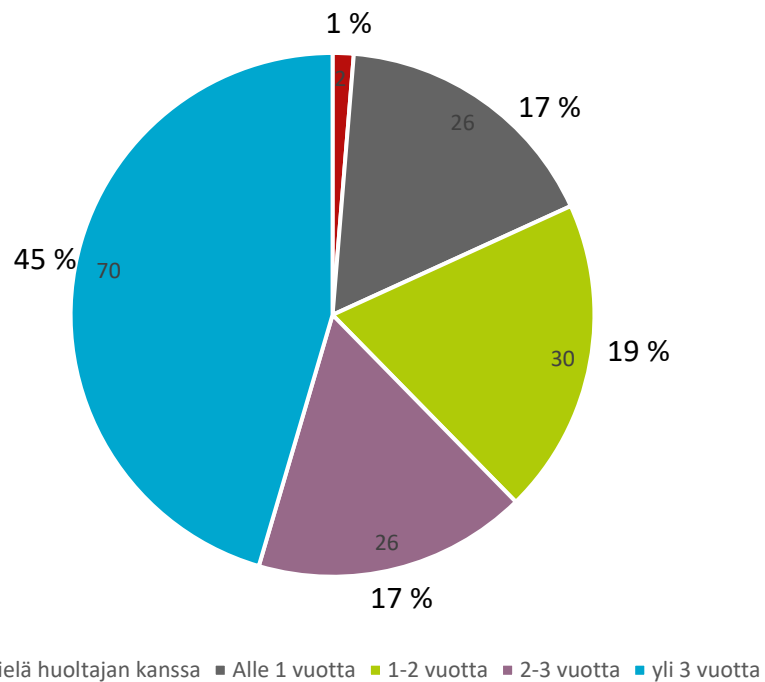
■ Vuokra-asunto ■ Omistusasunto ■ Osa-omistusasunto ■ Asumisoikeusasunto

Lapsuudenkoti (voit valita useamman)

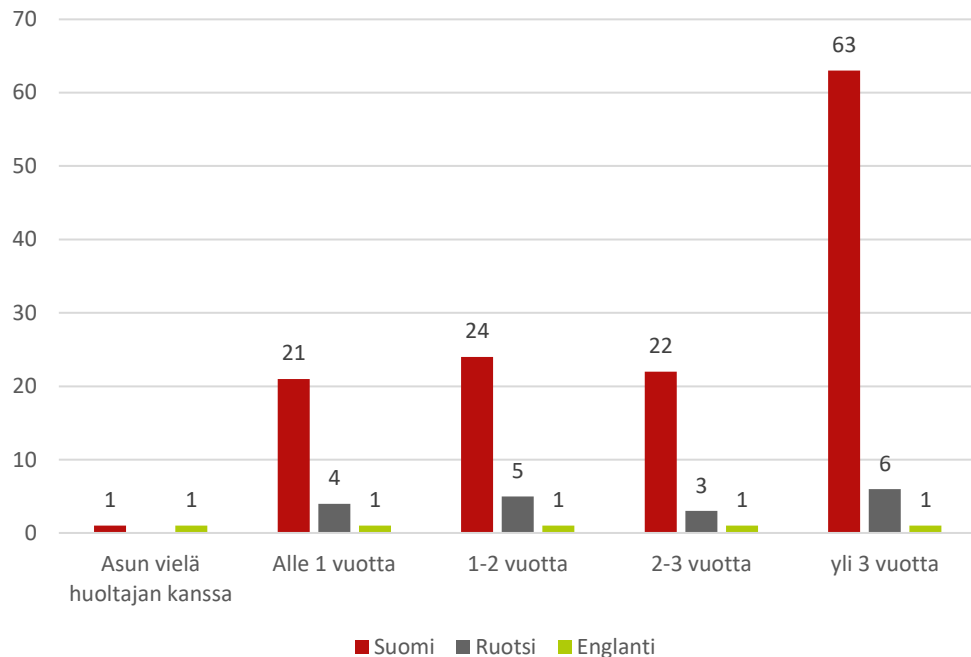

Itsenäinen asuminen vuosina (N154)

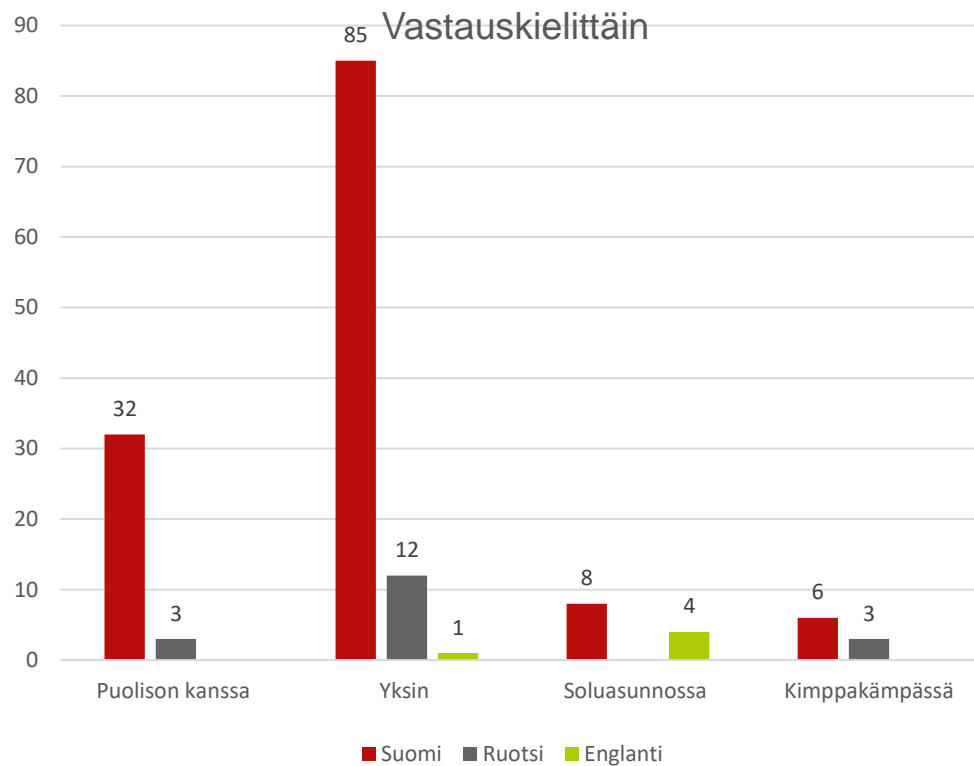
Kaikki vastaajat

Vastauskielittäin

Asun tällä hetkellä N154

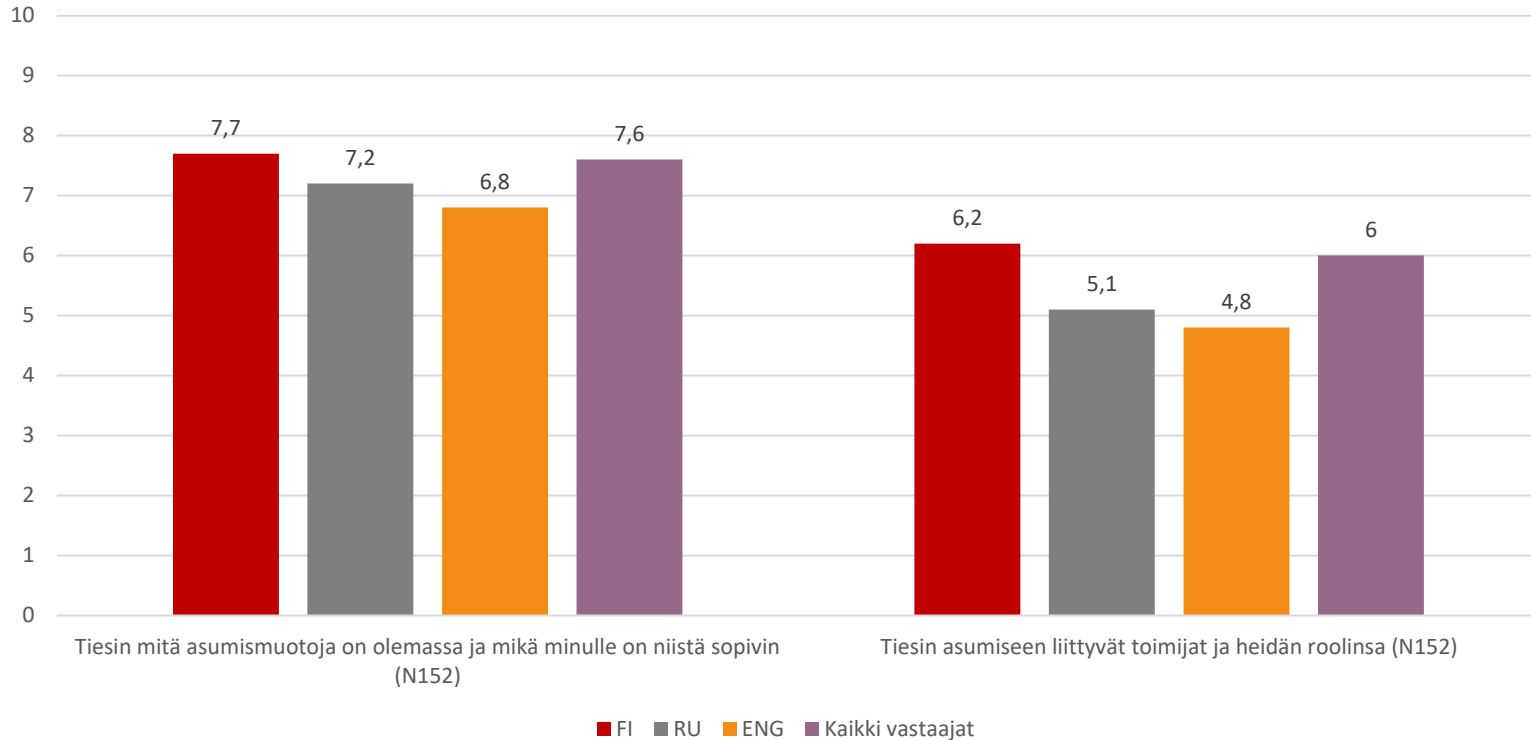

ASUMISMUODOT JA ASUMISEEN LIITTYVÄT TOIMIJAT

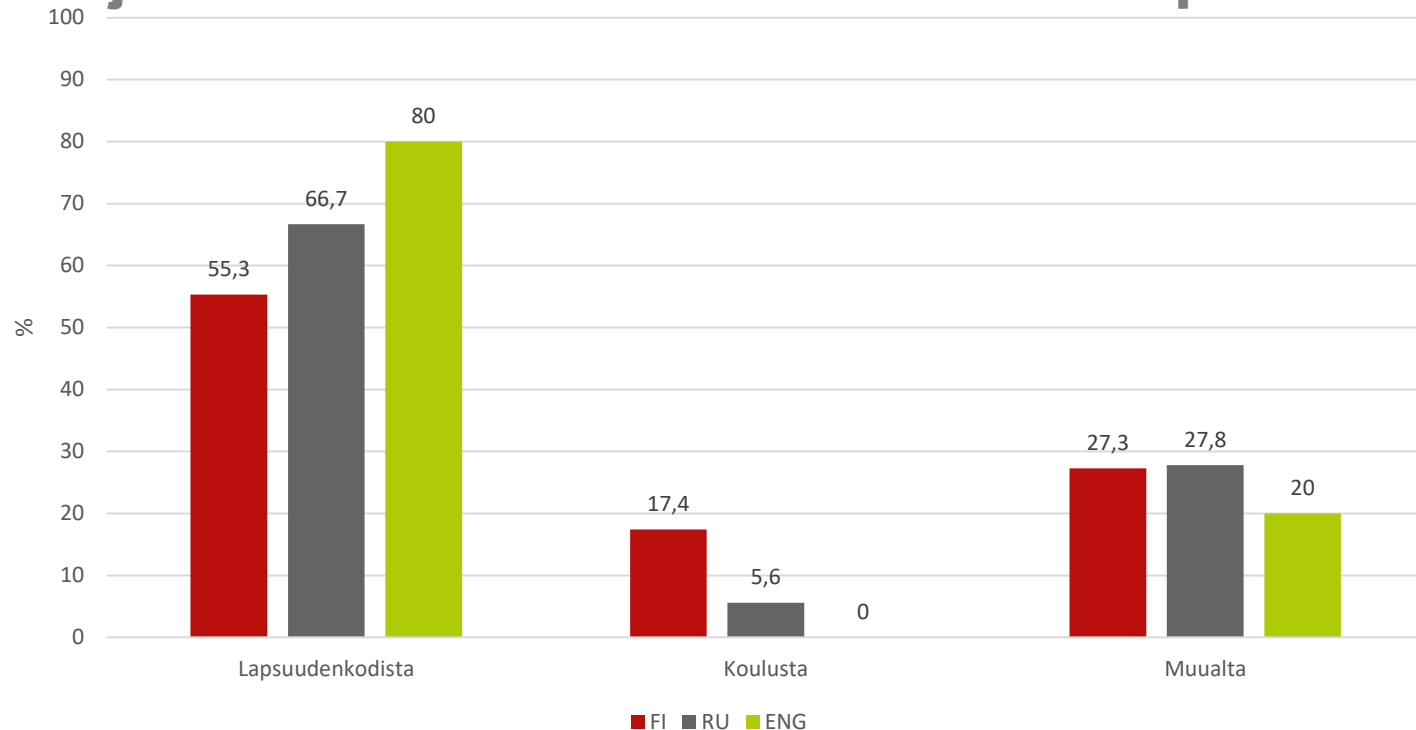
Asumismuodot ja asumiseen liittyvät toimijat

Arvioi osaamisesi taso, kun ensimmäisen kerran muutit omaan kotiin (itsenäinen asuminen)

Asteikko: 0= Ei lainkaan pidä paikkaansa ; 10= Pitää täysin paikkaansa

Osaamiseni asumismuodoista ja asumiseen liittyvistä toimijoista karttui ennen itsenäistä asumista pääasiassa (%)

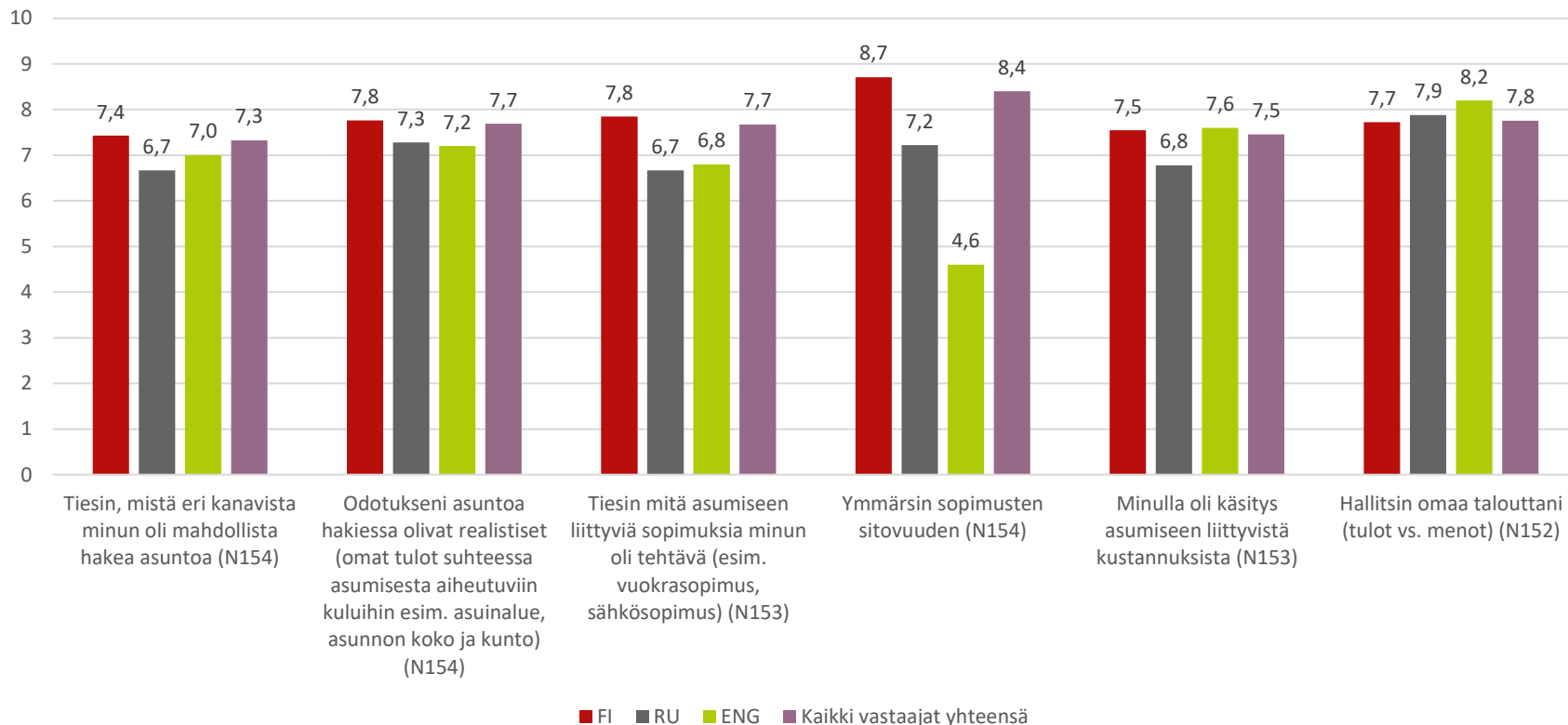
ASUMISEEN LIITTYVÄT SOPIMUKSET JA KUSTANNUKSET

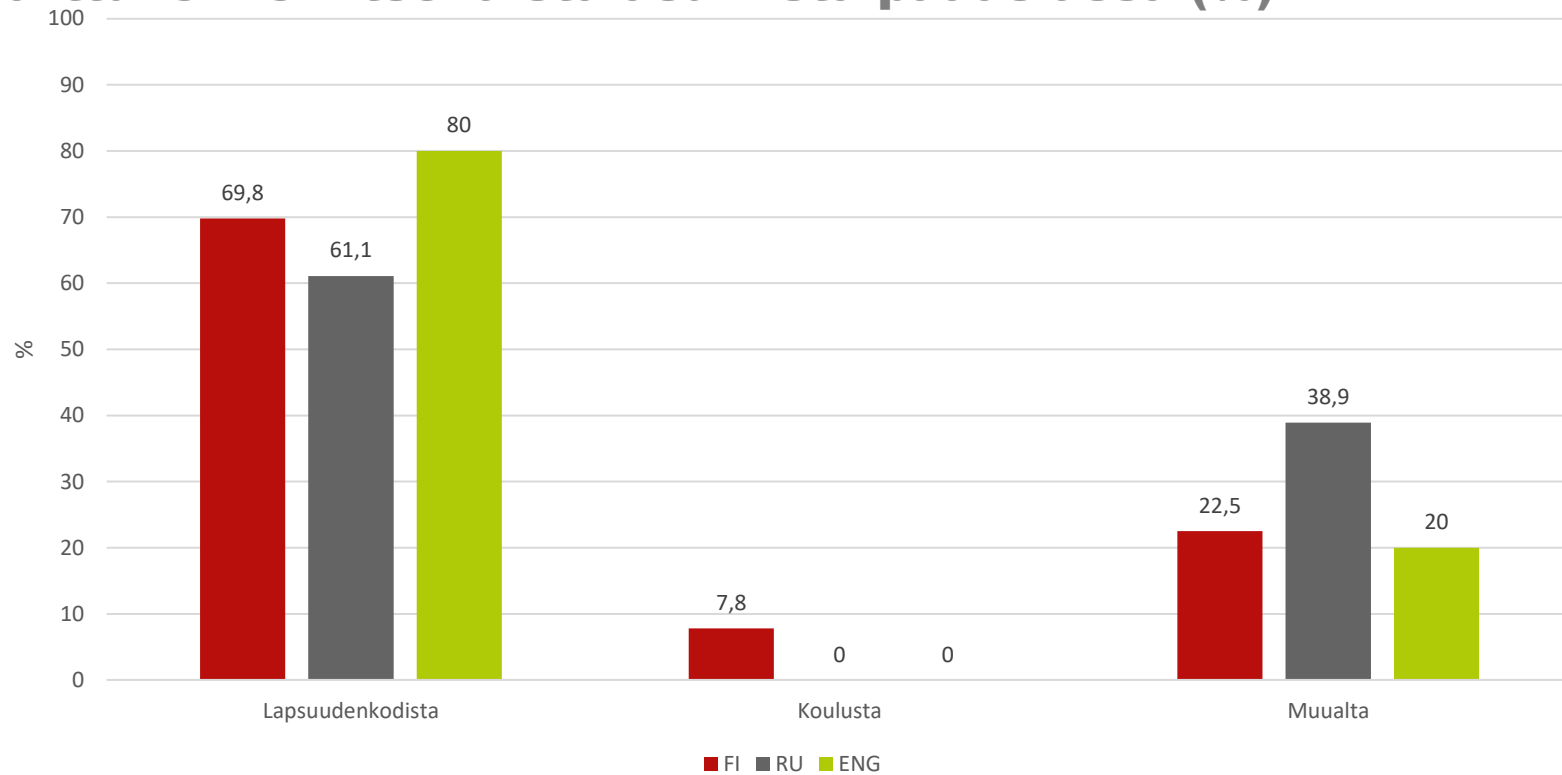
Asumiseen liittyvät sopimukset ja kustannukset

Arvioi osaamisesi taso, kun ensimmäisen kerran muutit omaan kotiin (itsenäinen asuminen)

Asteikko: 0= Ei lainkaan pidä paikkaansa ; 10= Pitää täysin paikkaansa

Osaamiseni asumiseen liittyvistä sopimuksista ja kustannuksista karttui ennen itsenäistä asumista pääasiassa (%)

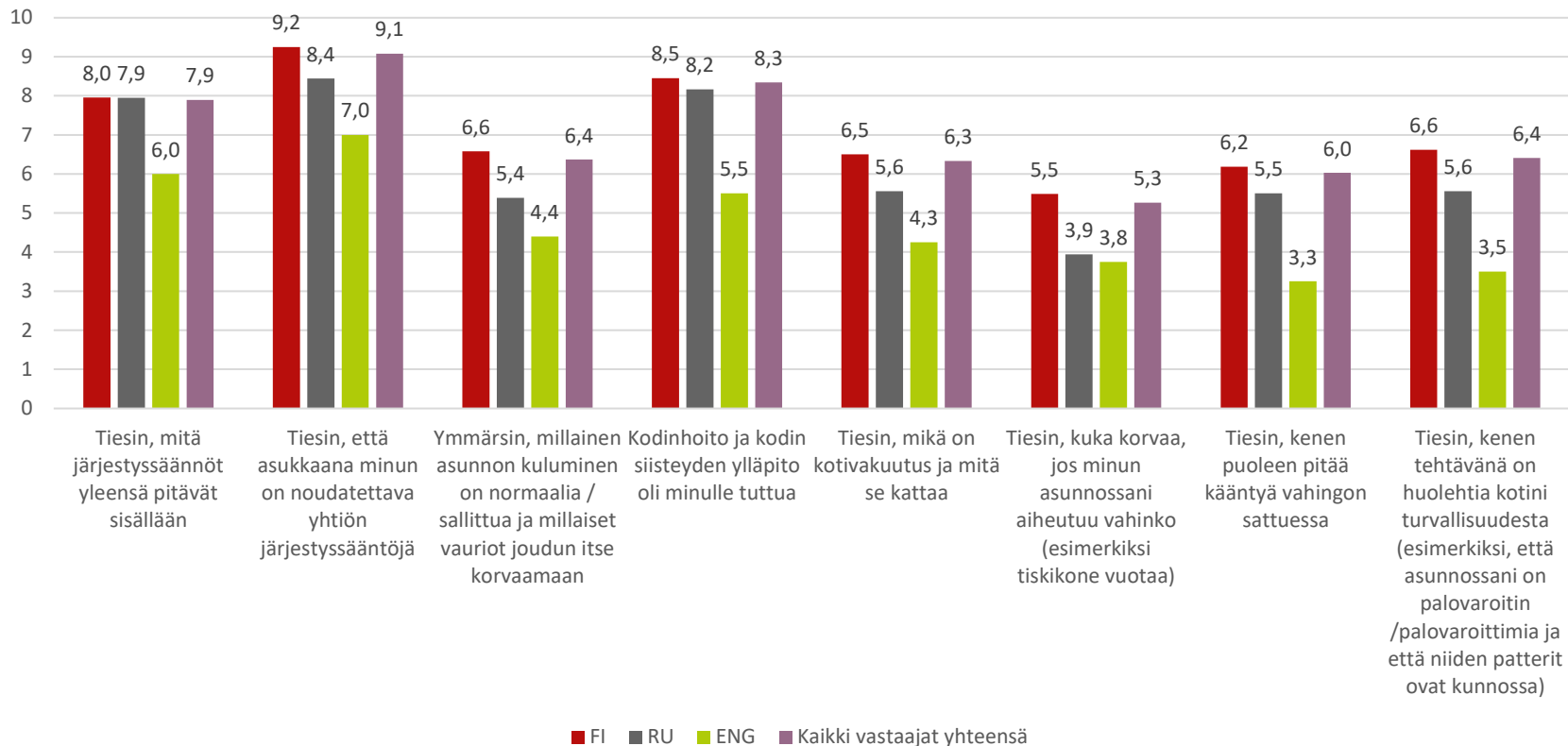

ASUMISEEN LIITTYVÄT VASTUUT JA VAKUUTUKSET

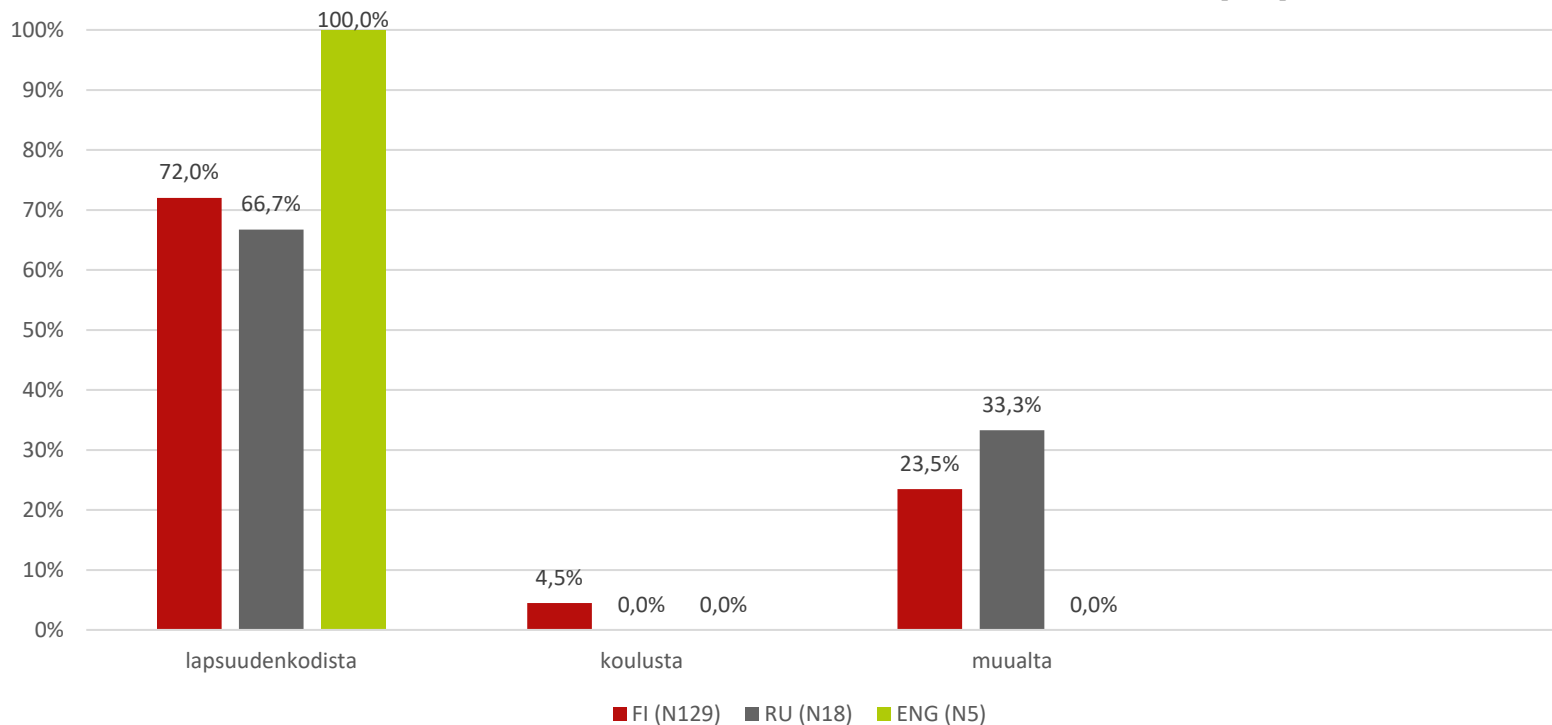

Asumiseen liittyvät vastuut ja vakuutukset

Arvioi osaamisesi taso, kun ensimmäisen kerran muutit omaan kotiin (itsenäinen asuminen)

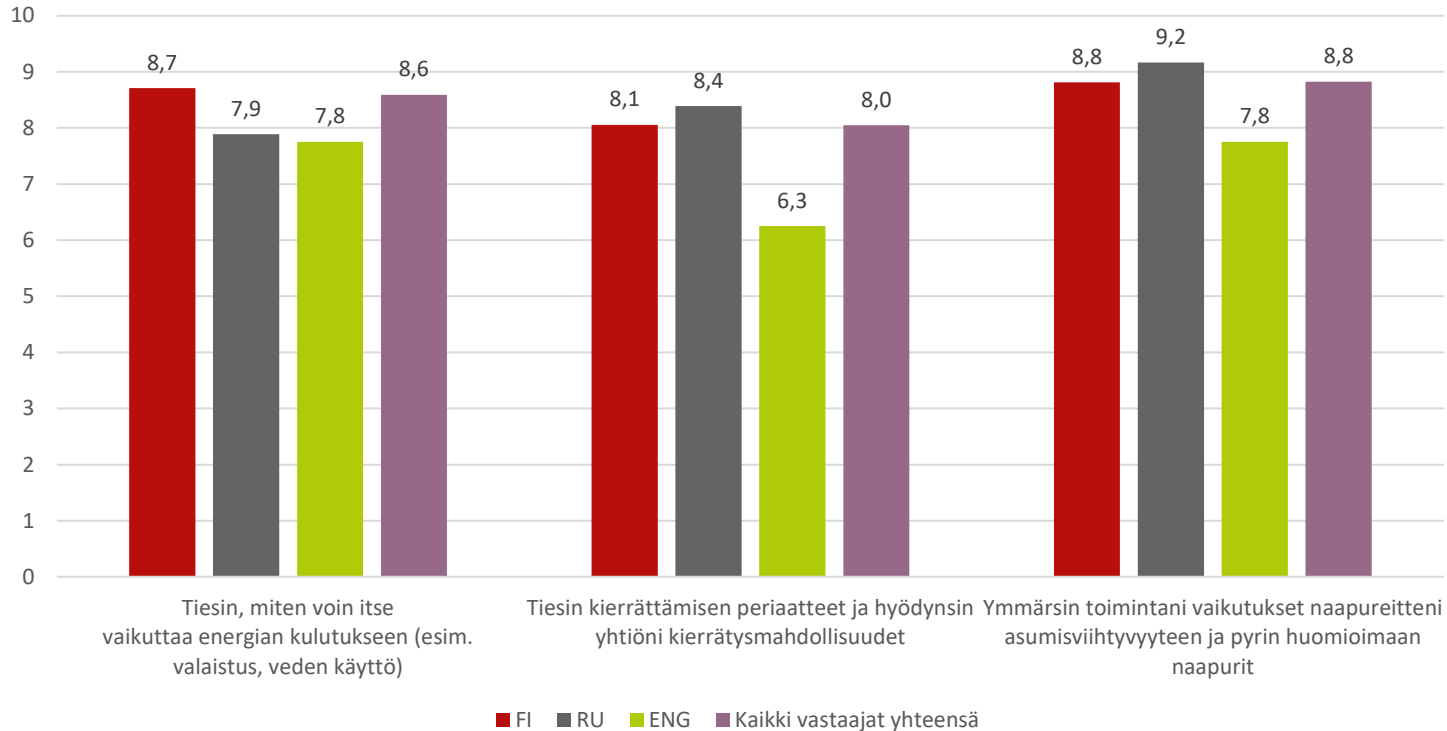
Osaamiseni asumiseen liittyvistä vastuista ja vakuutuksista karttui ennen itsenäistä asumista pääasiassa (%)

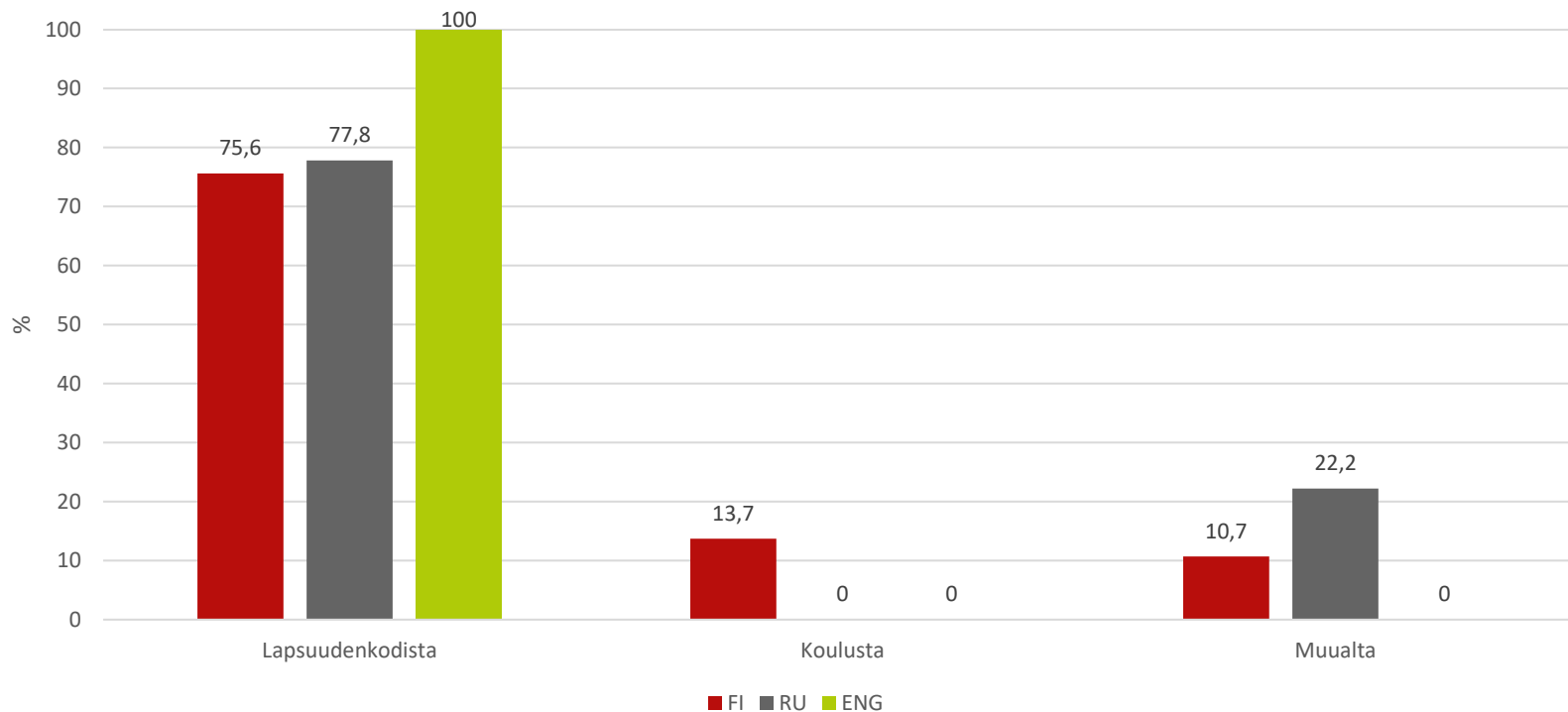
VASTUULLINEN ASUMINEN

Vastuullinen asuminen

Osaamiseni vastuullisesta asumisesta karttui ennen itsenäistä asumista pääasiassa

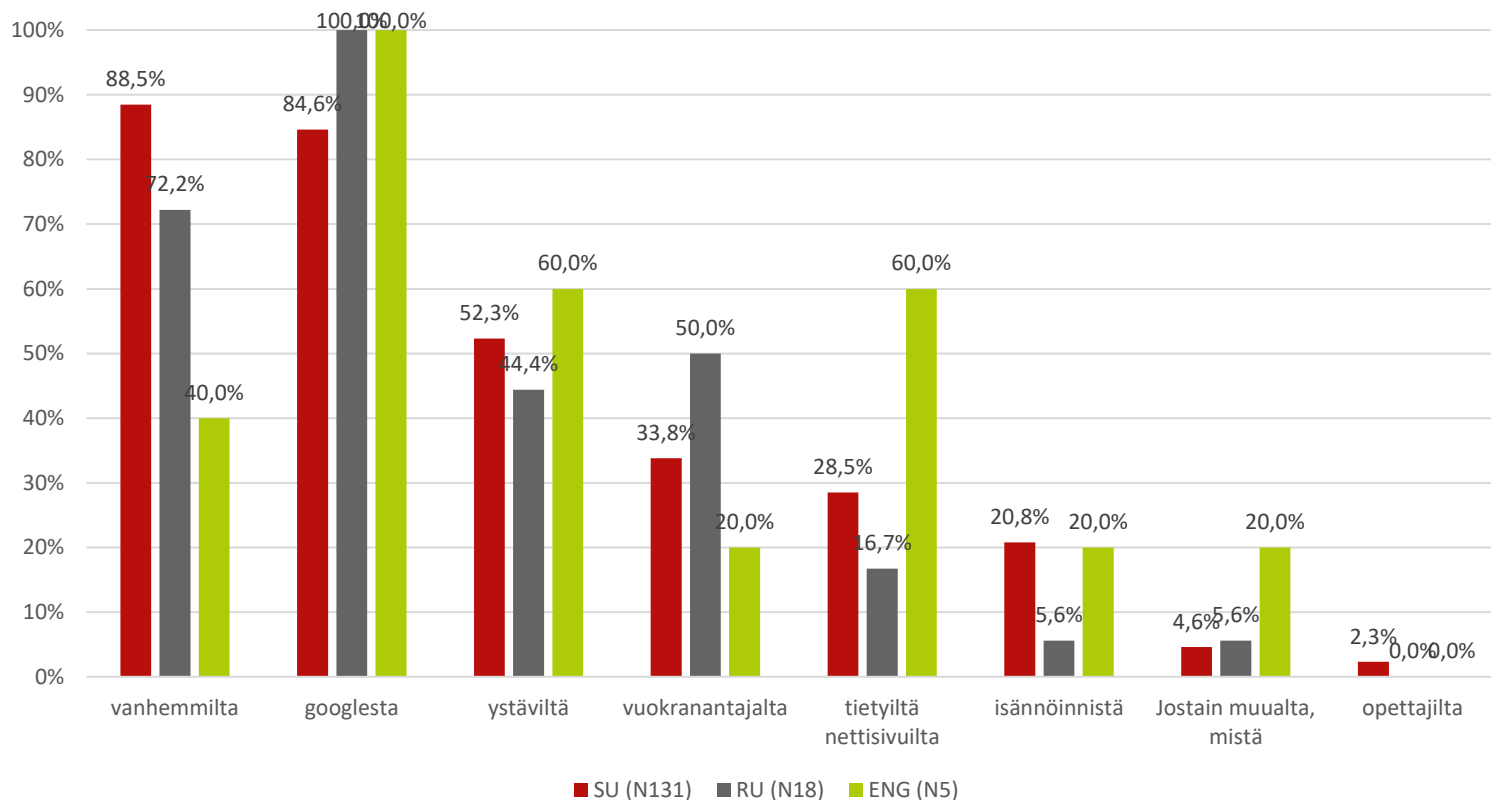

ASUMISEEN LIITTYVÄT ODOTUKSET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Mistä etsit tietoa, jos et tiennyt jotain tai tarvitsit apua (voit valita useamman vastausvaihtoehdon)

Avokysymykset

- Minkälaisia odotuksia sinulla oli itsenäiselle asumiselle? Miten odotukset vastasivat todellisuutta? Mikä itsenäisessä asumisessa yllätti?
- Mistä asumiseen liittyvistä asioista olisit kaivannut lisää tietoa ennen itsenäistä asumista?
- Mitä asumiseen liittyviä taitoja ja tietoja koulussa pitäisi opettaa enemmän ja missä vaiheessa opintoja?

Minkälaisia odotuksia sinulla oli itsenäiselle asumiselle? Miten odotukset vastasivat todellisuutta? Mikä itsenäisessä asumisessa yllätti?

Odotuksissa painottuivat seuraavat teemat: vapaus, vastuu, itsenäisyys, oma rauha

Yllättävät asiat olivat niin negatiivisia kuin positiivisiakin. Kursiivilla suorat lainaukset koottuna eri osa-alueiden alle:

Raha-asiat, esim.

- *En odottanut että rahat olisivat olleet niin tiukalla mitä ne nyt ovat. Yllättävää oli ruoan tarve, ja siihen liittyvät hintavertailut.*
- *Eniten yllätti lopulta oman rahan tarve, sen määrä, joka menee vielä tukien jälkeenkkin asumiseen.*
- Yksin asumisen raskaus, kodin hoitoon kuluva aika
  - *samalla aiheutunut päivittäinen vastuu, suunnittelu ja päätöksenteko osoittautui yllättävän rankaksi*
  - *En myöskään ollut aikaisemmin täysin käsittänyt, kuinka paljon kodinhoitoon, kaupassa käyntiin, pyykinpesuun, tiskaamiseen yms. kuluisi aikaa*
  - *Itsenäinen asuminen ja sen mukana tulleet velvollisuudet yms. olivatkin yllättävän vaikeita ja haastavia, kuin mitä olin osannut odottaa. Ajattelin, että itsenäinen asuminen olisi todella helppoa ja vaivatonta, mitä se ei todellisuudessa ollut.*
- Yksin asumisen helppous
  - *Yllätyin siitä, miten helppoa itsenäinen asuminen lopulta oli.*
  - *Odotin itsenäisen asumisen olevan työläämpää kuin se oikeasti olikaan.*
- Yksinäisyys
  - *Yllättävää oli myös se, kuinka yksinäistä välillä on elää yksin ja saapua koulupäivän jälkeen tyhjään asuntoon, kun on tottunut että samassa asunnossa elää koko perhe. Muistan kuitenkin ennen omilleni muuttoa kaivanneeni omaa rauhaa useasti.*
- Naapurit oman rauhan rikkojana
  - *Odotuksina itsenäiselle asumiselle oli oman tilan ja rauhan luominen. Odotukset eivät vastanneet todellisuutta kun naapurit rikkoivat yörauhaa ja muita sääntöjä usein ja koko asuinpaikka olikin rauhaton. Vaikea hyväksyä, että toiset eivät noudata yleisiä järjestyssääntöjä.*

Mistä asumiseen liittyvistä asioista olisit kaivannut lisää tietoa ennen itsenäistä asumista?

- Enemmän tietoa olisi kaivattu seuraavista vakuutuksista, vastuista, sopimuksista esim. sähkö, eri toimijoiden rooleista ja se, keneen tulee olla yhteydessä missäkin asiassa
  - *Mä en todellakaan tiedä, käsiteltiinkö näitä aiheita joskus koulussa. Millä tunnilla? Oisko pitänyt? En ainakaan muista et sieltä olisin mitään oppinut. Ehkä jotain kierrättämisestä köksän tunnilta yläasteelta.*
  - *Vakuutukset on ihan sekavia ja ikinä ei tiedä korvaako sittenkään jotain vahinkoa, jos jotain sattuisi.*
  - *Vastuut ja velvollisuudet vuokralaisena, sekä vuokranantajan vastuut ja velvollisuudet.*
  - *asunnon normaalista kulumisesta, maalaamisesta, kotivakuutuksesta, asumistuesta, mistä huoltoyhtiöön ollaan yhteydessä, mikä on vuokranantajan ja isännöitsijän ero*
  - *Esim kotivakuutuksen tarpeellisuus, vuokravakuus, ja se, että vuokra-asunnon kunto pitää esim valokuvata ennen sisäänmuuttoa kaiken varalta.*
  - *Oikeuksistani (laillisesti & sopimuksellisesti).*
  - *Tuskin juuri mistään. Jotkin asiat taitaa oppia vain itsenäisellä asumisella.*

Mitä asumiseen liittyviä taitoja ja tietoja koulussa pitäisi opettaa enemmän ja missä vaiheessa opintoja?

- Asumiseen liittyviä taitoja tulisi vastaajien mukaan opettaa yläkoulussa, lukiossa / ammattikoulussa
  - *Peruskoulussa perusteita, lukiossa/ammattikoulussa lisää käytännönläheisemmin*
  - *Kaikkea! Lukiossa ehkä, mut en tiedä mikä kurssi siihen sopisi... Kaikissa on jo muuta sisältönä. Semmosia elämisen taitojen kursseja ei olekaan.*
  - *Peruskoulussa esimerkiksi 9-luokalla itsenäiseen asumiseen liittyviä asioita. Vuokra, sopimukset, mistä tulot asumiseen yms.*
  - *Kaikkea mahdollista itsenäisen elämän hallinnasta erilaisten asumismuotojen sääntöihin ja vaatimuksiin. Olisi hyvä aloittaa asioiden opettaminen jo yläasteella. Itse olisin kaivannut opetusta yläaste-ikäisenä.*
- Taidot, joita tulisi opettaa enemmän olivat taloudenhallinta, vakuutukset, sopimusasiat, turvallisuus, kodin ylläpito
  - *Sähkö sopimukset, vesimaksu, kotivakuutus, taloyhtiö, vuokrasopimus, vuokralaisen ja vuokranantajan vastuut. Toisella asteella voisi opettaa näitä, sillä aiemmin nuoret eivät koe varmaankaan tarpeeksi ajankohtaiseksi kiinnostuakseen. Yksi hyvä vaihtoehto olisi nettikurssi, jonka voisi käydä milloin vain, esim. silloin kun asia on itselle ajankohtainen.*
  - *Kaikkia arjen taitoja tulisi opettaa alakoulun ensimmäisiltä luokilta aina toiselle asteelle saakka. Asteittain tasojen nostaminen kohti itsenäistymistä. Alakouluikäisille arkisien askareiden sekä itsestä huolehtimisen taitoja ja ruoanlaittoa, yläkoulu-2.asteelle aina iän karttuessa tietoa rahasta, budjetoinnista, tuista, vakuutuksista, asumisesta. Kotitalousopettajien ammattitaito laajemmin käyttöön, aina alakoulun ensimmäisistä luokista ihan toisen asteen loppuun saakka!*